No. 959 Zaterdag 17 Mei 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 16 Mei.

EEN BELANGRIJK DOCUMENT.

Op 19 Maart van dit jaar heeft Z. H. Paus Leo XIII een nieuwe encycliek uitgevaardigd; wij zullen ons ertoe bepalen, om den inhoud, den gedachtengang dezer hoogst leerrijke Encycliek getrouw weer te geven, soms met woordelijke overzetting der meest belangwekkende passage's.

Gekomen tot het 25e jaar van zijn Pausschap brengt de H. Vader allereerst hulde en dank aan God voor den buitengewoon langen levensduur, hem geschonken. Dan betuigt hij zijn erkentelijkheid aan de Bisschoppen voor hun toewijding en ijver, die hem zooveel troost verschaffen. „Indien het ooit noodig was, dat de verschillende hiërarchische rangen der Kerk zich nauw aaneensluiten in wederzijdsche liefde, in gelijkheid van gedachten en strevingen, zoodat zij één hart vormen en ééne ziel, dan zeker is zulks noodig in den tegenwoordigen tijd."

Immers allerwegen spannen vijandige machten samen, op intellectueel en maatschappelijk gebied, om de Kerk te gronde te richten. Ofschoon hij bij zijn jubelfeest liever een heugelijker onderwerp zou behandelen, ziet de Paus zich thans wel genoopt om waarschuwend te wijzen op de gevaren, waardoor Kerk en maatschappij worden omringd en op de middelen, waardoor geduchte rampen nog kunnen worden afgewend. Zijn woord is niet alleen bestemd voor de trouwe geloovigen, maar ook voor andersdenkenden en ongeloovigen, die allen kinderen zijn van denzelfden Vader. „Het is als 't ware een testament, dat Wij, op korten afstand ons bevindende van de poorten der eeuwigheid, willen nalaten aan de volken, ten teeken van ons vurig verlangen naar het algemeen welzijn."

Na deze inleiding brengt de H. Vader in herinnering, dat de Kerk te allen tijde een zwaren strijd te doorstaan had voor de waarheid en de gerechtigheid. Zóó heeft de goddelijke Stichter voorspeld en door zijn eigen voorbeeld bewezen. Toch was de haat tegen Zijn geheiligd Persoon volstrekt onverdiend. Ofschoon Hij niet anders dan weldoende rondging, was Hij gesteld tot een teeken, dat zou worden tegengesproken. Geen wonder, dat de Kerk, die Zijn verheven zending moet voortzetten, aan hetzelfde lot blootstaat. De wereld blijft zich zelve altoos gelijk tegenover de kinderen Gods, omdat haar aanhangers de trawanten zijn van den duivel.

Vandaar de bloedige vervolgingen der Romeinsche keizers, gedurende drie eeuwen. Toen volgden de horden der Barbaren en de Islam. Daarop de tyrannieke heerschzucht van een alles aanmatigend Cesarisme. Ondanks al deze hindernissen en gewelddadige verdrukking breidde de Kerk haar zegenrijken arbeid voortdurend uit en vestigde zij de christelijke beschaving, die zoo onberekenbaar veel weldaden aan de wereld heeft bewezen. Vervolgens kwam de Hervorming, die zich losmaakte van het Pausdom, een jammerlijke scheuring teweegbracht onder de Christenheid en den weg baande voor de hoogmoedige en twijfelzieke wijsbegeerte der 18e eeuw.

Nu kreeg de bestrijding der Kerk een nog ernstiger en algemeener karakter. Want de aanvallen van het moderne ongeloof zijn gericht tegen de grondwaarheden der Openbaring. Een verfoeilijk scepticisme vergiftigt de harten en verstikt de gewetens.

Deze heillooze leerstellingen gingen maar al te zeer over in het practische en openbare leven. „Groote en machtige Staten brengen ze voortdurend in toepassing, meenende aldus de leiding van vooruitgang en beschaving in handen te hebben. En alsof de openbare machten niet verplicht waren, in zich zelve alle gezonde elementen, die het zedelijk leven omvat, op te nemen en te weerspiegelen, achten zij zich ontslagen van den plicht om God openbaar te eeren, en maar al te dikwijls ziet men gebeuren, dat zij, onder voorwendsel van onverschilligheid ten opzichte van elke religie, zich verzet tegen den eenigen door God ingestelden godsdienst."

Uit dit practisch atheïsme moest noodzakelijk voorkomen een omverwerping der zedelijke orde, wijl de godsdienst het fundament is der moraal. Nu de banden zijn verbroken, welke den mensch hechten aan God, houdt men slechts een schijn over van louter burgerlijke, zoogenaamd onafhankelijke zedeleer, welke den mensch tot zijn eigen wetgever maakt. Gretig zoekt hij derhalve niets anders dan de goederen dezer aarde, rijkdommen en genot; zijn eerzucht wordt ontvlamd, zijn hebzucht teugelloos. Hij voelt in zich opkomen een minachting voor de wetten en voor het openbaar gezag. Daar ontstaat een algemeene losheid van zeden, die in waarheid een verval der beschaving meebrengt.

De werkelijkheid bewijst, dat de H. Vader hier niet overdrijft. Immers, alle onderdeelen van het maatschappelijk lichaam lijden tegenwoordig zwaar. Te beginnen met het huisgezin, waarvan de atheïstische Staat reeds den huwelijksband losmaakte, het gewijd karakter ontheiligde, en zooveel mogelijk het ouderlijk recht op de opvoeding der kinderen bemachtigde. Eveneens lijdt de sociale en staatkundige orde, voornamelijk door de nieuwe meeningen omtrent den oorsprong en den waren aard van het wereldlijk gezag, dat niet aan God ontleend wordt, maar aan de willekeurige beslissing der menigte. Men ziet het in de openbare wetten: dikwijls vertegenwoordigen ze slechts de numerieke overmacht en de overheersching van een politieke partij. Daarom ook worden de hartstochten der menigte gevleid en wordt hieraan de vrije teugel gelaten, zelfs al verstoren ze de openbare rust. Eerst in uitersten nood, doch wanneer het te laat is, gaat men ze met maatregelen van geweld onderdrukken.

„Zoo ontstond er allengs in de internationale verhoudingen een systeem van egoïsme en jaloezie, waarbij de naties elkander wederkeerig beschouwen, indien niet met afkeer, dan toch met ijverzuchtig wantrouwen. Zoo kwam het, dat hun ondernemingen worden beheerscht door een lichtzinnig streven, om het diep besef van zedelijkheid en recht, de bescherming der zwakken en onderdrukten terzijde te stellen, om eenzijdig te haken naar grenzelooze uitbreiding van den nationalen rijkdom, om alleen te letten op de opportuniteit, op de kans van slagen en op het resultaat der gestelde feiten; want ze hebben de zekerheid dat zij door niemand worden vermaand tot de eerbiediging van het recht. Noodlottige kenteekenen, dat de naties materieele kracht beschouwen als de hoogste wet der wereld. Vandaar eindelijk die steeds toenemende en matelooze opdrijving der krijgsmiddelen, een gewapende vrede, die onder veel opzichten gelijk staat met de verschrikkelijkste gevolgen van den oorlog."

Dezelfde verwarring op zedelijk gebied strooide het zaad der onrust in den schoot van het volk, om daar agitatie's en tal van onordelijkheden voort te brengen, die het voorspel zijn van zware beroeringen. „De armzalige toestand van een groot deel van het mindere volk — een toestand, die ongetwijfeld terecht verbetering en opheffing eischt — is bevorderlijk voor het streven van handige volksmenners, met name van de socialistische partijleiders, die zich door mid-

Feuilleton.

's Pausen Jubilé.

Dr. Schaepman beschrijft in 't jongste nummer zijner *Chronica* als volgt de plechtigheid in de St. Pieter te Rome op 3 Maart van dit jaar:

Een morgen, zooals de Scirocco dien in Rome brengen kan. Een regen als slechts Rome kent. Een druilende, spattende, vervelende, onberekenbare regen. Op de straten, modder en bemodderde menschen. Daarlangs vuile, aartsvuile huisgevels. Ellende.

Bij de brug S. Angelo een wirwar van ruituigen en voetgangers. Alles grauw en druipend. In den Borgo Vecchio nog grooter ellende van grauw en druipen. Eerst op het plein van St. Pieter wat klaarder, breeder licht. De fonteinen schieten haar juichende straalpluimen op. Op de trappen der basiliek en in het grauwe licht, zwartgrauwe, overweldigende menigte. Slechts één oogenblik van visioen. Dan de daverende gewelven onder de portiek, dan de harde schetterende keien, dan de ingang van de sacristie.

In de gangen der sacristie pauselijke gendarmen. Zwitsers, ceremoniemeester bij gelegenheid, enkele kamerheeren met de sleutelketens. Een voortstuivende menigte met allerlei biljetten. In de basiliek gedruisch en gewoel. Omheinde staanplaatsen en tribunes. Een hand op mijn schouder, een onbekend gezicht; „Doctor, ik ben een Hollander, geef mij een betere plaats!" — Voor meer dan dertig jaren had ik die plaats een weelde geacht.

In de ruimte achter het hoogaltaar vind ik mijn post, tusschen de tegen de zuilen van S. Veronica en S. Helena en hooger op aangebrachte tribunes. De koorafsluiting van St. Pieter, waarin de door de Kerkvaders gedragen Stoel, is nu door een googe met purper en goud bekleeden wand aan het oog onttrokken. Alleen de gouden glorie van de „Cathedra" schittert er boven uit. Tegen dien wand verheft zich de stralend witte troonstoel des Pausen, in den strengen antieken vorm, dien men in de oude bazilieken vindt; de troon, de rechterstoel, de leeraarszetel.

Het is woelig en toch rustig in die ruimte. Met betrekkelijke langzaamheid, met groote rust beginnen de hooger gelegen tribunes en banken zich te vullen. Wemeling van allerlei uniformen. Wonderfraaie achtergrond van de zwarte kleedij der dames. Sommige teekenachtige verschijningen.

Meer en meer vult zich de ruimte. Rumoer aan den ingang van St. Pieter, heel uit de verte. De Zwitsers komen; de Gaude Noble na hen.

Het oude schouwspel van naderbij nu gezien, bekoorlijk in de herinnering, altijd fraai.

Een wemeling van stoffen en kleuren, allen en elk met haar eigen schakeering en haar eigen weerschijn. Hooge, machtige gestalten, fraaie, nobele koppen, ook onbeteekenende ook ongeteekende, zonder karakter, zonder teekening zelfs, dragers van waardigheden, dragers en torschers, vrachtdragers. Maar toch een wemeling, een vertooning als nergens te aanschouwen valt. Een vertooning, neen. Het eigenaardige is dat men aan geen vertooning denken kan of denken mag. Het is alles echt, geen schijn van schijn. In deze hooge hallen dit tooneel. De gesprekken dommelen weg; de toonen versmelten, de geluiden worden anders, de lieden, die zich hier bevinden, zijn er niet om iets te vertoonen, om iets te verbeelden, maar omdat hier iets is en dat iets hen dwingt hier te zijn.

Er is iets van mysterie.

Het mysterie nadert.

Op eens......er heerscht nog geen stilte, naar het rumoer wordt anders. Gezang, bazuinstooten weerklinken uit de diepte van den ingang. Het wordt een machtig, machtiger, zwellend geluid; een geweldig onverstaanbaar, eentonig en van tonen vol geluid, een juichen als een storm, een orkaan. Altijd nader, altijd nader. Zonder stooten, zonder schokken. De geestdrift geworden tot een ongesproken woord.

De hooge tribunnes zelven galmen mede.

Maar de stoet nadert tot achter het hoogaltaar. Een draagstoel wordt op den gelijken vloer geplaatst. De Paus in zijn witgouden plechtgewaden staat een oogenblik en begeeft zich van zijn onmiddelijk gevolg omringd naar zijn hoogen zetel.

Ik ben in de onmiddellijke nabijheid en kan trek voor trek in zijn aangezicht zien. Ik verwacht geen wonder, geen verjonging van de jeugd als van die der adelaren. Toch is de grijsaard jong. Er is gloed, glans in de oogen, beweging in het gelaat

del van dwaze beloften aan de menigte opmaken tot de verwezenlijking hunner meest roekelooze plannen."

De eene afgrond roept den anderen in. Zoo voerde de wrekende logica der beginselen zelfs tot die sekte van misdadigers, die onder den naam van anarchisten internationale verbindingen heeft, om met alle mogelijke, door blinden en woesten hartstocht uit te vinden middelen, de maatschappelijke orde totaal onderste boven te werpen. En aangezien deze orde steunt op het feitelijk heerschend gezag, zijn vooral de dragers van dat gezag blootgesteld aan hunne moordaanslagen, die onder de gekroonde en ongekroonde hoofden van Staat, tot algemeen afgrijzen, herhaaldelijk slachtoffers maakten.

Na aldus in den breede te hebben uiteengezet, welke de *kwalen* zijn van onzen tijd, gaat de Encycliek als 't ware over tot haar tweede gedeelte, om nu de *geneesmiddelen* aan te duiden, waarvan uitsluitend de genezing en redding te verwachten zijn.

Hierover in ons slotartikel.

REDE

van den HEG. Heer Gouverneur bij de opening van den Koloniaien Raad.

„Mijne Heeren,

Mij op dit oogenblik op deze plaats bevindende om zoo aanstonds gevolg te geven aan de artikelen 77 en 101 van het reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, wensch ik de gelegenheid niet te laten voorbijgaan om uiting te geven aan het gevoel van groote dankbaarheid, dat U en mij bij den aanvang van Uw nieuw zittingjaar zeker ganschelijk vervult, wanneer wij bedenken, dat de, ons allen met groote zorgen vervuld hebbende, ongesteldheid van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin, welke ongensteldheid bovendien eene zoo zware teleurstelling met zich bracht, kan gezegd worden geen onrust meer noodig te maken en dat wij alzoo met vreugde reden hebben om te verwachten, dat, met Gods wil, spoedig weer aan de geliefde Vorstin een volkomen herstel moge ten deel vallen.

Bij deze gelegenheid mag evenmin ontbreken een woord van openbare hulde aan de nagedachtenis van Uwen zoo vroegtijdig weggeroepen, gewezen Ondervoorzitter J. E. van der Meulen Jr, een man van karakter, die steeds met eere zijn plaats in Uw midden innam, een man, wiens heengaan in uw vergadering en daarbuiten eene leegte liet ten gevolge van zijn belangstelling en ernstige toewijding in- en aan het algemeen belang.

't Zij mij verder vergund mijn gelukwenschen te brengen aan Uwen Voorzitter, Ondervoorzitter, en Uwe medeleden. W. G. F. Hellmund, H. H. R. Chapman, M. P. Curiel en C. Statius Muller, met het hernieuwde bewijs van vertrouwen door Hare Majesteit de Koningin aan hen geschonken bij hunne heden ingaande benoemingen, en aan de Heeren Morris E. Curiel en R. J. Hoyer met de Koninklijke onderscheiding, hun in den loop van het nu afgeloopen zittingjaar ten deel gevallen.

De toestand der Kolonie zal door U, althans voor een groot deel, kunnen worden afgeleid uit de heden aan U aan te bieden Koloniale Huishoudelijke begrooting voorhet jaar 1903, waarbij in de eerste plaats is gestreefd om de uitgaven zoodanig te ramen, dat eene overschrijding zonder onvoorziene of buitengewone omstandigheden hoogstwaarschijnlijk niet noodig zal blijken, terwijl de raming der middelen voor zooverre dit reeds nu is na te gaan vermoedelijk ook in werkelijkheid bereikt zal worden.

De cijfers zijn verre van gunstig te noemen, maar hoe kan dit anders, o. m. met het oog op den zoo algemeen kwijnenden toestand van den handel, met het oog op de nog niet weder hervatte werkzaamheden van de phosphaat-delving op de plantage St. Barbara, met 't oog op den algemeen erkenden achterlijken toestand van landbouw en veeteelt, voor een groot deel het gevolg van onvoldoende onderwijstoestanden, met het oog op het niet geregeld voldoen der aan ons verschuldigde transitrechten der Republiek van Venezuela.

Waar wij, den voor den handel zoo nadeeligen invloed van den zoo weinig stabielen staatkundigen toestand in de ons omringende Republieken niet kunnen beheerchen, dient waar inmiddels onze belangen en rechten behartigd zullen worden, met te meer kracht en energie gestreefd naar bevordering onzer plaatselijke welvaart en ontwikkeling, waar die *niet* afhankelijk is van onze naburen.

De ontginning van onzen bodem en de vermenigvuldiging van de hulpbronnen daarvan en van de ons omgevende wateren dienen bevorderd te worden, het particulier initiatief gesteund. Met ingenomenheid kan ten deze melding worden gemaakt van de oprichting der Curaçaosche Maatschappij ter bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij en de voortvarendheid waarmede deze jeugdige vereeniging is opgetreden. Wil het doel bereikt worden, dan is de medewerking der geheele bevolking noodig en zal hiertoe de algemeene ontwikkeling moeten bevorderd worden door goed onderwijs, dat, aanschouwelijk en eenvoudig ingericht en de liefde en de kennis der natuur aankweekend, als voorbereiding zal kunnen dienen tot latere werkzaamheid bij landbouw, veeteelt en ambachten, terwijl evenzeer noodig is eene voldoende meer uitgebreide gelegenheid tot opleiding voor ambtelijken en handelsstand, doch er is allereerst noodig de beschikking over de daartoe vereischte middelen.

De koloniale middelen zijn helaas niet voldoende gebleken, en voorheen, thans en ook zeker in de naaste toekomst nog, moest en moet een beroep gedaan worden op den bijstand van het Moederland.

Ten gevolge Uwer medewerking zijn in het afgeloopen jaar meerdere verordeningen tot stand gekomen en zal Uwe medewerking ook in het nieuwe zittingjaar meermalen worden ingeroepen. Dat het daarbij blijke, dat onze samenwerking de belangen onzer kolonie bevordert.

Met dankbaarheid moet worden teruggezien op de vele regens, die vooral in het laatste gedeelte van het afgeloopen kalenderjaar onze heuvelen en dalen besproeiden, eveneens op de orde en inwendige rust, die, dank zij den goeden geest, die onder de ingezetenen heerscht, bleven bewaard, zoo ook op den over 't algemeen gunstigen gezondheidstoestand.

Niet verzuimd mag worden te melden het bezoek aan de kolonie door de van een Regeerings opdracht voorziene Heeren Professor F. A. F. C. Went en D. H. Havelaar, wier buitengewone toewijding aan de hun opgedragen taak door mij van nabij is gadeslagen en wier rapporten, die met groote belangstelling worden te gemoet gezien, zonder twijfel veel nuttige wenken zullen bevatten, die bevorderlijk aan de algemeene welvaart kunnen zijn.

Moge dit nieuwe zittingjaar onder onverpoosden en toewijdenden arbeid, met Gods besten zegen, bijdragen tot den bloei en den vooruitgang onzer kolonie!

Met dezen oprechten wensch, heb ik de eer, om met aanbieding der Koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1903, Uwe vergadering te openen."

De commissie van in- en uitgeleide bestond uit de heeren Hellmund, Jones en Curiel (Morris E.

De ingediende ontwerp-begrooting toont een tekort van f 296,875,99, tot welk bedrag alzoo eene rijkssubsidie zal moeten worden aangevraagd. De bij de begrooting gevoegde "Memorie van Toelichting" zet de voor een ieder bevattelijke redenen uiteen, waarom het subsidie-cijfer voor het nieuwe dienstjaar zoo hoog is.

(*De Vrijmoedige*)

Een Liberaal over Leo XIII.

De van-dag-tot-dag-schrijver in het *Handelsblad* schreef het volgende in een hoofdartikel over den jubileerenden Paus:

„Geen Paus had sinds eeuwen minder wereldsche macht door soldaten en staatsgeweld dan hij......geen Paus had, meen ik, grooter geestelijke macht, meer wijdstrekkenden en diepgaanden invloed dan paus Leo XIII! Hoe Katholieken het kleine Italiaansche rijk van weleer voor hun Paus terug wenschen, bevreemdt mij steeds (!!! *Red. Amigoe.*). Onaantastbaar en onafhankelijk is de Paus juist doordien zijn geestelijke macht niet verminderd wordt door staatkundige verwikkelingen en buitenlandsche troebelen.

Paus Leo XIII is de eerste Paus, die gekozen werd na de annexatie van den Kerkelijken Staat bij het Koninkrijk Italië, en dank zij zijn hoog karakter, zijn krachtig maar tevens zachtmoedig optreden, zijn nooit de invloed en macht van den Pauselijken Stoel zoo groot geweest.

Wanneer de *Daily News* zijn hoofdartikel aan het jubileum gewijd, begint met deze woorden: „Paus Leo XIII, die wellicht de machtigste man in de geheele wereld is," dan stemmen wij in, en mocht het gebeuren, dat in deze eeuw een verzoening plaats kon vinden met het jonge koninkrijk Italië, dan zou die groote macht ten goede nog stijgen.

De gematigdheid, de verzoenende geest, de onwrikbare hand in fluweelen handschoen, kracht aan vriendelijkheid gepaard, hebben de onafhankelijkheid der Katholieke Kerk in Duitschland gewaarborgd. Prins Bismarck had het hoofd te buigen.

In Frankrijk trad de Paus op als zeer wijs staatsman. In zijn gedenkwaardige encycliek *Nobilissima Gallorum gens*, kwam hij op voor het goed recht van de Republiek en deed hij een beroep op de Franschen, om der Republiek te geven wat haar toekomt.

Uiterste partijen onder monarchalen en radicale republikeinen waren ontevreden, maar het groote beginsel was gehandhaafd, dat de katholieke kerk noch monarchaal, noch republikeinsch is, maar aan elk volk toestaat den regeeringsvorm, die dit volk het best past.

De zaak van den godsdienst werd in Frankrijk buitengewoon gebaat door deze encycliek.

---

speling om den mond, vriendelijke trilling in de handen. Joachim Pecci verheugt zich met Leo XIII. Het menschelijkgevoelige ontbreekt niet. Zacht gekleurd zijn de wangen en de lippen zijn noch vastgesloten, noch trillend; geen schijn, maar ernst en werkelijkheid.

De Paus is ten troon gezeten. De Mis begint.

Ik bezie nog eens het machtige hoofd.

Machtig beenderenstel, hard, zacht gerimpeld perkament. Zware wenkbrauwen, onmetelijke oogen. Laatste indruk: een reuzenziel. Reus, geen Titan; grootste grootschheid van geest en wilskracht: een Paus.

Een plechtig oogenblik is de „obedientie" der kardinalen. Statig schrijden zij voort de vorsten der Kerk in hun lange, slepende mantels van purper satijn. Een breede golf van kleur in een enkele golving onderbroken door den soberder toon van een ordensmantel. Men noemt de namen, die voor een deel reeds historische namen zijn.

De Epistel en het Evangelie zijn gezongen. Weder een hoogverheffend oogenblik, het "Credo." Met de geheele schare staat de Paus, en spreekt met de duizenden, die hem zelf in dien engeren kring omgeven, het oude „Credo" uit en knielt, gesteund door zijn bijstanders als de belijdenis komt van den God uit God „die om ons menschen en om ons heil is neergedaald uit de hemelen en het vleesch heeft aangenomen van den heiligen Geest uit de Maagd Maria en is geworden Mensch."

Iets onuitsprekelijks en onbeschrijfelijks gaat er door de ziel bij het: „et unam sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam......"

O heerlijke, o Heilige Moederkerk!

„Mis hooren met goede manieren" is niet het schouwspel, dat bij deze gelegenheden het meest te genieten valt. Stichtelijk is de voortdurende indruk niet. Met name niet voor Nederlanders. Zij zijn gewoon aan innigheid, aan ingetogenheid, aan devotie.

Verklaringen zijn hier in overvloed. En, vooral, men mag niet overdrijven. De houding der omstaanders verraadt geen oneerbiedigheid, geen minachting. Zelfs geen onverschilligheid. Maar, het kan wel niet anders, het weidsche en plechtige doen wel eens afbreuk aan het lieflijk vrome. De geest der „Imitatie" rust niet op drokke scharen.

Er is echter een oogenblik waarop zelfs bij deze plechtigheden — ook nu — devotie en grootschheid hand in hand gaan. Het is het oogenblik der Consecratie. Pas tingelen de bellen of allen knielen en alle beweging zwijgt. Het wordt stil, stille stilte. Het verheffend gezang houdt op. Het mysterie zegeviert.

En uit den hoogen koepel komen de zilveren tonen der bazuinen als van hoog, hemelhoog tot ons dalende, wonderbare echoos, lang uitgehaalde klanken, die zonder woorden ons toezingen:

„Banke bloem van korenaren
Druppelende druivenwijn,
Daarop waan' hier 't oog te staren,
Mijn geloof doorbreekt den schijn:
't Is de wolk bij 't nedervaren,
Voorhang om mij 't licht te sparen,
Liefdes heilig echtgordijn!"

....

Ademloos bijna schijnt de stilte. De Paus aanbidt met al de zijnen. Het is één hoog gevoel, hooger en en heiliger dan dat bij de belijdenis der Menschwording in den Credo: „Vromelijk aanbid ik, verborgen Godheid, U!"

De Mis wordt voortgezet, loopt ten einde

De Paus verheft zich en geeft den zegen.

Na een oogenblik vangt de tocht aan.

Ik ben weer in de onmiddellijke nabijheid nu de Paus zijn draagstoel bestijgt. De gelaatstint verraadt geen vermoeienis. Krachtig nog beweegt zich de grijsaard.

De stoet vormt, beweegt zich voort.

Bij den ingang der Crypte, bij het graf des Apostels houdt hij stand. De Paus op zijn troon gedragen, omgeven van heel die schitterende, wemelende menigte zingt op biddenden toon de ouden zegenspreuk. De rechterhand heft hij op met krachtige, machtige beweging. Een ongeziene majesteit van gebaar, een gebaar als dat geheel de menschheid wil omvademen, geheel de menschheid wil omhelzen in de zegenende liefde van den drieëenigen God.

....

En nu het gejuich, het overweldigend, het steeds overweldigender gejuich. Het *Evviva il Papa-Re!* dondert voort, voort tot buiten de bronzen deuren der Basiliek, altijd machtiger, altijd hooger zwellend. Door de portieken van den hoofdingang stort, wentelt het zich voort over het plein dat nu overstroomt wordt door de menigte.

En de Italiaansche soldaten, die in rij en gelid aan de trappen staan, wenden het hoofd om bij dat nooit gehoorde en men hoort er mompelen: „Dat moest Garibaldi hooren!"

....

Voor hen het juiste woord van onzen dag.

De man, die op den Janiculus werd gekruisigd, triomfeert toch.

Op nog een zijde van paus Leo's werkzaamheid wensch ik te wijzen.

Letterkunde beoefent hij en wetenschap eert hij, en geen beter bewijs kon Z. H. daarvan geven dan door, gelijk hij deed, de pauselijke archieven open te stellen voor historische onderzoekers.

Zoo zien wij den Paus in zijn jubileum-jaar, eerwaardig door macht, karakter, ouderdom, een patriarch der wereld, dien wij allen kunnen bewonderen.

Menschelijkerwijze gesproken kan hij niet lang meer leven. Maar we hopen hartelijk, dat Z. H. het jubileumjaar moge ten einde brengen en der Katholieke Kerk kunnen wij niets beter toewenschen dan dat de opvolger van Paus Leo XIII hem gelijk moge zijn."

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur,

In het tweede gedeelte van Uw artikel over de Nieuwe Subsidie voor het Onderwijs in den "Amigoe di Curaçao", van Zaterdag 10 ll. lees ik o. a.: „dat het schoolverzuim op de landsschool het vorige jaar 50% bedroeg.

Mag ik U doen opmerken, dat U zich hier òf vergist, òf verkeerd is ingelicht?

Het schoolverzuim toch op de School voor Elementair Onderwijs bedroeg in 1901 gemiddeld 26%.

Met de opname dezer regelen in het eerstvolgend nummer van Uw weekblad, zult U me ten zeerste verplichten.

Hoogachtend heb ik de eer te zijn van de Redactie

de dw. dr.

W. C. J. van Leeuwen,

Hoofd der School.

Noot van de Redactie.

Tot ons groot genoegen namen wij van het bovenstaande kennis, waardoor blijkt hoe door den ijver en toewijding van den Heer van Leeuwen het schoolverzuim in 1901 daalde van 50% — 26%. Echter meenen wij niet, dat wij ons „hebben vergist of verkeerd waren ingelicht", toen wij schreven „dat het schoolverzuim op de landsschool het vorige jaar 50% bedroeg." Handelende over de begrooting, bedoelden wij met het "vorige jaar" natuurlijk het *begrootingsjaar*, dus niet 1901, wat deze week pas werd gesloten, maar 1900.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Spoedig zal men beginnen om de kerk van *St. Anna* aan de *Overzijde* te restaureeren, opdat dit gebouw een fraaier aanzicht hebbe, meer ruimte en gemak aanbiede, zoolang het kapitaal noodig voor den bouw van een kathedraal nog niet aanwezig is.

Havennieuws.

Het hollandsch pantserschip *Koningin Regentes* Woensdag van *Carupano* teruggekeerd is Vrijdag weder vertrokken naar *Martinique*.

Vulkaan.

Op Martinique en St. Vincent hebben de kraters wederom gewerkt, thans met noodlottige gevolgen. Geheele steden zijn verwoest. Men schat het aantal slachtoffers op 40,000. Des te droever is dit ongeluk nu het blijkt, dat het volk angstig door de buitengewone verschijnselen werd gerust gesteld door de verklaring van een commissie tot onderzoek, dat er niets bijzonders zou voorvallen en alles duidde op het gewone verloop. Slechts kort hierop begon vuur-, asch- en steenregen, welke in weinig oogenblikken op de pijnlijkste wijze een einde maakte aan tal van menschenlevens.

De deelneming met deze ramp is algemeen. Van alle kanten komt hulp opdagen voor de overgeblevenen, die van alles beroofd zijn en dikwerf hevig lijden aan brandwonden. Ook onze kolonie zal een bewijs geven van menschlievend medelijden.

* *
*

Passagiers van de Italiaansche boot *Piemonte*, die Zondag ll. hier binnenviel, verhalen het volgende:

Wij vertrokken Donderdag 8 Mei tegen 4 uur 's namiddags uit St. Lucie met bestemming naar Trinidad. Reeds voelden wij, nauwelijks een half uur in zee, een benauwend loodzware hitte, een ander dan de gewone tropische. Kort daarop zagen wij de zon, die wij aan stuurboordzijde hadden, zich langzamerhand bedekken als met een koperrood waas. Was de stemming der talrijke passagiers al gedrukt bij deze eerste verschijnselen, zij sloeg bijna over in paniek, toen men constateerde het zachtjes maar voortdurend neervallen van een roodgele stof, die naar zwafel riekte en de ademhaling zeer benauwde. Slechts tegen den avond begon de stofregen en de benauwende atmosfeer minder te worden.

Wijl niemand, ook niet de kapitein, op den inval kwam van een vulkanische eruptie in de nabijheid, was de angst niet gering. De kapitein zocht de gemoederen te bedaren met verzonnen uitleggingen en gaf middelerwijl bevel, de machines met de uiterste kracht te laten werken om uit de benauwende zone te geraken. Later bij onze aankomst te Trinidad en La Guaira bleek uit de daar aangekomen telegrammen, dat wij, ofschoon ongeveer op 50 kilometers afstand westelijk van St. Vincent varende, de hitte en de aschregen van de vulkaan-uitbarsting aldaar hadden ondervonden.

Iedereen was den kapitein dankbaar voor zijn voorzichtig en doortastend optreden.

Gevallen regen.

van	14 — 21 April..........	0	mM.
van	21 — 28 April..........	1	mM.
van	28 April — 4 Mei..........	0	mM.
van	4 — 11 Mei..........	0	mM.
	Totaal	1	mM.

Ziekte van H. M.

De telegrammen gedurende deze week hier ontvangen wijzen steeds op een toenemende beterschap. Tevens geven de nagekomen berichten zeer duidelijk te verstaan, dat het lijden onzer geliefde Vorstin zeer hevig is geweest en de hoop op Haar behoud zeer gering. Goddank, dat alles voorbij is en wij vertrouwen mogen dat Haar kostbaar leven gespaard blijft.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 6 Mei 1902, is:

1°. De Heer J. H. J. Hamelberg, Post-directeur alhier, tijdelijk van zijne functiën ontheven en gedurende den verloftijd van den Heer C. C. J. van Romondt, belast met de waarneming van de betrekkingen van Gouvernements-Secretaris en van Ambtenaar van den Burgerlijken Stand;

2°. De Heer A. C. de Veer, 1ste commies ten Postkantore, belast met den pakketpostdienst, tijdelijk van die opdracht ontheven en belast met de waarneming van de betrekking van Postdirecteur;

3°. De Heer P. L. B. de Haseth, klerk ten postkantore, tijdelijk met den pakketpostdienst belast.

* *
*

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 10 Mei 1902, is aan den Heer M. J. Selhorst, Directeur van het Departement van Openbare Werken alhier, op zijn verzoek, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 14 Mei 1902, is, met ingang van 1 Juni a. s.:

1°. De Heer T. J. C. Buijs, militair-apotheker 2de klasse alhier, eervol ontheven van de tijdelijke waarneming der functiën van Hospitaalmeester;

2°. De functiën van Hospitaalmeester, gedurende den verloftijd van den Heer Buijs voornoemd, opgedragen aan den sergeant-majoor der infanterie C. B. J. Mijtenburg.

* *
*

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 15 Mei 1902, is aan den Heer Mr. R. M. Ribbius, President van het Hof van Justitie alhier, met ingang van den 20n. Mei a. s., tot herstel van gezondheid, een maand binnenlandsch verlof verleend.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Abigail L. Baiz, Lucia Balotje, Ramon Betancourt, Juan G. Barros, Mrs. Floriencia Babiel c/o Pedro B. Walter, Maralla Namias de Offerman, Antonio izquierdo, Bernardus Jose, Felipe P. Jansen, Ramiro Lopez, Gabriel Morales Mecharia A. Mercedes, H. Noatschk, Al Oficial Secretario y G. S. de la Respetable Logia „Acacia No. 35, Maria Paulina, señora Susana, Jos. W. Welrele.

Aangeteekende stukken: Morris E. Curiel en een rebut geadresseerd aan: Dalton & Co. para Salomon Baiz Pereira, Trinidad.

Los Dispuestos.

Gisterenavond had de aangekondigde muziekuitvoering plaats. Het program was rijk en verscheiden en wat er beloofd werd is ook gegeven. Jammer, dat het publiek nu juist niet in groot getal was opgekomen, want er is werkelijk goed gespeeld. Vooral No. 3 de clarinetsolo van den heer J. G. Palm werd luide toegejuicht.

Na afloop van het eerste stuk werd er een collecte onder de aanwezigen gehouden voor de noodlijdenden op Martinique. Een loffelijk idée voorwaar, dat algemeen bijval vond.

Het blijspel in één bedrijf: *De Huishoudster van twee oude heeren* gaf eveneens reden tot tevredenheid. De spelers bleven goed in hun rol.

Los Dispuestos schenke ons meermalen zulke aangename avonden!

Aruba.

Zondag 4 Mei, circa 5 uur werd er op Aruba een lichte aardgolving waargenomen. De parochie van Santa Cruz hield juist haar jaarlijksche processie en bij het terugkeeren in de kerk waren aan één kant de kandelaars en bloemvazen van het altaar gevallen. Ook hier op Curaçao beweren sommigen iets te hebben waargenomen.

Saba.

Wij ontvingen een brief uit Saba met het bericht der uitbarsting op Martinique, maar Goddank, was op Saba zelf niets buitengewoons voorgevallen. Wij hopen, dat onze bovenwindsche eilanden ook later niets hebben ondervonden.

Ingezonden Mededeelingen.

Buitenland.

Engeland.— Het aanzienlijke tekort van 27 millioen pond sterling; dat de Engelsche begrooting voor 1902, aanwees, blijkt nog veel hooger te zijn. Bij de indiening van de begrooting in het Lagerhuis raamde sir Michael Hicks Beach *het tekort voor dit jaar op 45,5 millioen pond sterling* (546 millioen). *Hij stelt voor het tekort te dekken door schorsing van de amortisatie, verhooging van de inkomstenbelasting met 5 cent per 12 gulden, verhooging van het zegelrecht op cheques, dividendbewijzen en zichtwissels tot 10 cent, heffing van een invoerrecht van 15 cent per 112 pond op maïs en van 25 cent, per 112 pond op meel en bloem van meel, alsmede door het sluiten van een leening tot een bedrag van 32 millioen pond sterling en door aanwijzingen van zekere schatkistsaldi.*

Met betrekking tot de uitgaven in de toekomst zeide sir Michael, dat hij hoop had op een goed resultaat van de conferenties der Boerenleiders, maar hij kan zich niet laten influenceeren door dergelijke verwachtingen bij zulk een gelegenheid. Niets zou meer waarschijnlijk tot een vrede leiden in de tegenwoordige crisis dan de vastbeslotendheid aan de zijde van het land, dat indien ongelukkigerwijze deze hoop niet verwezenlijkt zou worden, den oorlog zou moeten voortzetten tot een succesvol einde, tot elken prijs (*Toejuichingen*).

„Ofschoon oorlogvoeren een kostbaar ding is, is het bijna even kostbaar om den oorlog te beëindigen. Men zou mij kunnen vragen wat er zou gebeuren als er in enkele weken vrede kwam. Wij zullen hebben te betalen premies voor de troepen en een aanzienlijke strijdmacht in Zuid-Afrika moeten onderhouden; wij zullen ook hebben te voorzien in het opnieuw in de orde brengen van onze koloniën en het wederopbouwen en van vee voorzien der boerderijen

niet alleen van hen, die onze vrienden zijn geweest, maar ook van hen, die ons stoutmoedig en eerlijk hebben bestreden en die wij hopen tot onze vrienden te maken. (*Toejuichingen*).

„Als de vrede gesloten wordt op bevredigende, duurzame en veilige voorwaarden, zal het Huis ongetwijfeld edelmoedig zijn in die zaken.

„De vorm waarin de nieuwe leening zou worden uitgegeven, vervolgde de minister, zou later bekend gemaakt worden. De opbrengst van de nieuwe belastingen schatte hij op 5 millioen pond sterling. De uitgaven voor oorlogsdoeleinden gedurende de laatste drie jaren waren 160 millioen pond sterling (1290 millioen gulden)".

Sir William Harcourt zeide, dat zijne partij zich sterk zou verzetten tegen de rechten op maïs.

Het besluit tot heffing van het voorgestelde invoerrecht op maïs werd met 254 tegen 135 stemmen aangenomen.

Hee Engelsche volk zal dus getroffen worden door eene inderdaad ontzaglijke verhooging der belastingen, die het verlangen naar den vrede nog zal doen toenemen. De verklaring van Hicks Bach, dat hij hoop heeft op vrede is belangrijk met het oog op de mededeeling van Balfour en andere feiten, welke men in onze oorlogsrubriek kan tervgvinden.

Dit is zeker: als de vrede niet komt, dan gaat Engeland een zeer donkere toekomst tegemoet en zal het wellicht genoodzaakt worden vrede te sluiten op veel ongunstiger voorwaarden dan die welke thans worden gesteld.

—Bij de kroning van den Koning van Engeland zal onze koningin zich doen vertegenwoordigen door Haar Grootmeester J. E. N. baron Sirtema van Grovestins, wien zal worden toegevoegd de kapt.-luit. ter zee jhr. J. A. G. van der Staal, particulier secretaris van H. M.; en bij de kroning van den Koning van Spanje, door Haar Opperceremoniemeester A. J. C. baron van Pallandt Neerrijnen, wien zal worden toegevoegd de kapt. R. J. graaf Schimmelpenninck, adjudant, en de ordonnans officier jhr. R. H. G. S. Six.

Belgie.— De troebelen, door de socialisten in België uitgelokt, beginnen thans hun spel wel 'n beetje te bederven. De regeering had zich vereenigd met een dagorde, waarbij na aanneming van het getal kamerleden en van het wetsontwerp betreffende de Nationale schuld, dadelijk het voorstel tot grondwetherzienning aan de orde zou komen. Eerst daarna zou het voorstel behandeld worden vaa de regeering, in afwachting van de aanneming der begrooting — men is daaraan nog lang niet— eenige voorloopige twaalfden te geven om den dienst gaande te houden. De socialisten hebben intusschen hun plan verraden om, zoo het voorstel tot grondwetsherzienning niet werd aangenomen, obstructie zouden gaan maken, om de regeering te beletten het administratief raderwerk in gang te houden. De regeering kwam dus met een nieuwe dagorde, waarbij aan het voorstel betreffende het verleenen van 7|12 boven dat tot grondwetherziening de voorrang werd gegeven. De socialisten waren woest. Zij beweerden, dat de regeering het parlement naar huis wilde zenden, om dan in bloed de oproerige beweging te dempen.

Hier wachtte hun echter een andere teleurstelling. Zooals men weet hebben de liberalen zich verbonden met de socialisten ten einde gezamenlijk het algemeen kiesrecht te veroveren. De liberalen hebben echter de voorwaarde gesteld, dat dit zou geschieden langs wettigen weg. Een drietal hunner beste mannen— Huymans, Hijman en Neujean— beschouwen deze overeenkomst thans als geschonden en verklaarden hunnerzijds, zij 't al geen 7, dan toch 3 á 4 voorloopige twaalfden te zullen verleenen, om de zaken hun loop te laten. Zij kwamen daarbij met alle kracht op tegen de revolutionnaire beweging en bezworen de socialistische leiders verdere gewelddadigheden te voorkomen en althans te beletten, dat Maandag het werk wordt gestaakt. De socialisten zagen daartoe blijkbaar ook maar weinig kans en zochten daarom hun kracht in scheldwoorden tegen de liberalen, aan wie Demblon o. a. toeriep, dat zij verraders zijn. Een paar andere liberalen, Crombey en Teron, bleven het met de socialisten houden. De slotsom van het debat was een overwinning voor de regeering. Op haar voorstel zal men nogmaals vergaderen om de voorloopige credieten te behandelen, om eerst na afloop daarvan, het debat over de grondwetsherziening te houden.

Inmiddels duren in de straten de gevechten voort. In alle groote gemeenten zijn samenscholingen verboden moeten worden en zijn politie en gendarmen voortdurend in de weer. Te Brussel had weer een betooging plaats voor het „Maison du Peuple", welke eindigde met een ontruiming van het gebouw en een schoonvegen der omliggende straten door de gendarmerie. Er werden daarbij verschillende personen gekwetst en in hechtenis genomen. In de Rue Haute werd een politieagent door twee revolverschoten getroffen en voor het Maison du Peuple werd een luitenant der artillerie door een steenworp gewond.

Transvaal.— Er is nog zoo weinig vrede, dat weer 1000 man naar Zuid–Afrika zijn vertrokken als eerste bezending van de nieuwe strijdmacht welke naar Zuid Afrika wordt gezonden voor de wintercampagne. Verder gaan nog de volgende troepen: detachementen infanterie 7000 man, detachementen artillerie 1000, yeomanry 7000, kolonialen 5000 man.

Uit de verliezenlijst blijkt, dat den 8en en 9en April bij Pietersburg is gevochten, waarbij aan Engelsche zijde een officier van de Inniskillings fuseliers sneuvelde: drie officieren en vijf man werden gewond. In een gevecht bij Bethlehem op 8 April sneuvelden drie man van het Leinster regiment en werden drie gewond. Bij Uitvlucht werden dezelfden dag een officier gedood, een officier en drie man gewond, allen van de artillerie.

Den 6en April werd Aberdeen door de Boeren aangevallen, doch zonder succes.

—"Generaal Ian Hamilton rapporteert, dat op 11 April nog 7 Boeren gedood en 20 gevangen genomen zijn, behalve de reeds opgegevenen. Den 12en sloeg Hamilton oostwaarts af in de richting van Klerksdorp, en de beide volgende dagen maakte hij nog 61 gevangenen.

„De kolonne onder kolonel Rockfort, samenwerkende met Hamilton, verraste des nachts bij Schweizerrenecke een lager, dat waarschijnlijk Hamilton was ontweken door zijn rechtervleugel om te trekken. Er werden 55 „personen" gevangen genomen met wagens en voorraden."

Een telegram van Kitchener uit Pretoria dd. 15 April meldde:

„De kolonne Bruce Hamilton is gisteravond aan de Standertonlijn aangekomen, na 145 Boeren gevangengenomen, gedood en gewond te hebben in den loop der operatie langs de Middelburglijn."

Een telegram uit Klerksdorp luidde: „De colonnes die uit het Westen terugkeerden vormden een linie van 50 mijlen lang over den hoek tusschen de Vaalrivier en de Schoonspruit-blokhuizenlinie. Zij veegden het ingesloten terrein schoon en namen 64 gevangenen "

Twee andere telegrammen van later datum uit Pretoria meldden:

„Onder de gevangenen die genomen zijn bij de overrompeling van Schweizer Renneke op 15 dezer, zijn de broer van generaal De la Rey en de broer van generaal Kock."

„Te Kromdraai, in den Oranje-Vrijstaat, heeft een patrouille een Boerenlager overrompeld. Vijf Boeren sneuvelden en twintig zijn gevangen genomen."

Van de Engelsche verliezen weer geen woord.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Caracas	Mareb.	Philad.	Zulia	Caracas	Mareb.
Vertrekt van New-York..................	Mei 3	Mei 10	Mei 17	Mei 24	Mei 31	Juni 7
Komt aan te San Juan..................	8		22		Juni 5	
Vertrekt van ,, ...	9		23		6	
Doet Curaçao aan..................	11		25		8	
Komt aan te La Guaira..................	12	17	26	31	9	14
Vertrekt van ,, ...	14	18	28	Juni 1	11	15
Komt aan te Pto. Cabello..................	15		29		12	
Vertrekt van ,, ...	16		30		13	
Komt aan te Curaçao..................	17	19	31	2	14	15
Vertrekt van ,, ...	18	26	Juni 1	9	15	22
Doet La Guaira aan..................	19		2		16	
,, Ponce ,, ...		28		11		24
,, San Juan ,, ...	21		4		18	
Komt aan te New-York..................	26	Juni 3	9	17	23	30

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Mareb.	Merida	Zulia	Merida	Mareb.
Vertrekt van Curaçao	Mei 12	Mei 19	Mei 26	Juni 2	Juni 9	Juni 16
Komt aan te Maracaibo..................	13	20	27	3	10	17
Vertrekt van ,, ...	16	24	30	7	13	21
Komt aan te Curaçao..................	17	25	31	8	14	22